

Ålands Landskapsregering
PB 1060
22 111 MARIEHAMN

Hänvisning: ÅLR 2021/4844

Ärende: **Ålands kommunförbunds yttrande**

Ålands Landskapsregering begär Ålands kommunförbunds yttrande med anledning av [Lagförslag om näringsrätt och näringstillstånd](#)

Allmänt

Lagframställningen omfattar en grundlig härledning och utredning av grunderna för kraven på näringsrätten, hur dessa förhåller sig till Ålandsöverenskommelsen, Självstyrelselagen, EU-rätten och principerna om näringsfrihet. Syftet med näringsrätten är att skydda det svenska språket enligt principerna som framkommer av självstyrelselagen och de fördrag som denna delvis grundar sig i.

Lagförslaget ersätter [landskapslagen \(1996:47\) om rätt att utöva näring](#).

Terminologin förtydligas något i och med att det framöver tydligare särskiljs mellan **näringsrätt med stöd av lag** som regleras i 3.kap och **näringstillstånd** enligt förslaget till 4.kap. Näringstillstånd skall ansökas hos Ålands Landskapsregering och beviljas såvitt kriterierna uppfylls.

De största egentliga förändringarna jämfört med nu gällande lagstiftning och uttolkningspraxis återfinns i 13 – 15 §§

13 §

Juridiska personers permanenta näringstillstånd

Landskapsregeringen ska bevilja en juridisk person ett permanent näringstillstånd om

- 1) den juridiska personen har sin hemort på Åland,
- 2) minst en ordinarie styrelseledamot, eller dennes ersättare vid förfall, alternativt bolagsman har hembygdsrätt eller har utan avbrott varit bosatt på Åland under de fem senaste åren, samt
- 3) de i 5 § föreskrivna språkkraven är uppfyllda.

När landskapsregeringen beviljar ett permanent näringstillstånd i enlighet med 1 mom. ska som villkor för tillståndet föreskrivas att

- 1) tillståndet gäller för en närmare avgränsad näringsutövning,
- 2) den juridiska personen ska ha sin hemort på Åland,
- 3) det krav som föreskrivs i 1 mom. 2 punkten ska vara uppfyllt och denna person ska ha en faktisk anknytning till den juridiska personen, samt
- 4) lokal arbetskraft används i mån av möjlighet i näringsverksamheten på Åland.

14 §

Permanent näringstillstånd vid särskilda förhållanden

Landskapsregeringen kan bevilja ett permanent näringstillstånd med avvikelse från det som föreskrivs i 12 § och 13 § om näringsutövningen gäller basservice för samhällsfunktioner som är samhälleligt betydelsefull för Åland, eller om det i lag föreskrivs särskilda krav gällande utövandet av viss näring som inte kan uppfyllas samtidigt med de krav som följer av 12 § eller 13 §.

När landskapsregeringen beviljar ett permanent näringstillstånd i enlighet med 1 mom. ska som villkor för tillståndet föreskrivas att det enbart gäller för närmare definierad basservice eller särskild i lag reglerad näringsutövning. I den mån detta är möjligt ska som villkor för tillståndet också föreskrivas det som annars gäller vid fastställandet av tillståndsvillkor enligt 12 § 2 mom. och 13 § 2 mom.

15 §

Tillfälligt näringstillstånd

Landskapsregeringen kan bevilja fysiska och juridiska personer ett tillfälligt näringstillstånd med avvikelse från de grunder och tillståndsvillkor som gäller vid beviljande av permanenta näringstillstånd.

När landskapsregeringen beviljar ett tillfälligt näringstillstånd ska som villkor föreskrivas att det gäller enbart viss närmare avgränsad näringsutövning.

Tillfälliga näringstillstånd kan beviljas för en sammanlagd period som överstiger fem år enbart om det finns särskilt vägande skäl för detta.

Ålands kommunförbund konstaterar att föreliggande lagförslag i någon utsträckning förtydligar kraven på att svenska språket skall användas vid näringsverksamhet på Åland och även i marknadsföring, samtidigt som bestämmelserna om näringsrätt och näringstillstånd i någon utsträckning förtydligas.

Kraven på åländsk representation i bolagsstyrelser och liknande, som i någon mån varit föremål för diskussion i termer av behov av att besätta styrelseplatser med personer med specifik kompetens, lindras något genom de föreslagna formuleringarna i 13 och 14 §§.

15 § reglerar möjligheten att bevilja tillfälliga näringstillstånd även för verksamheter som inte uppfyller villkoren för permanent näringstillstånd, med invändningen att det ska gälla en viss avgränsad verksamhet.

Yttrande:

Ålands kommunförbund påtalar behovet av lättillgänglig information, på flera språk, om kravet på näringstillstånd i Landskapet Åland och ett lättillgängligt och platsberoende ansökningsförfarande.

Ytterligare bör registret över beviljade näringsrätter göras tillgängligt så att kommunerna enklare skall kunna kontrollera om ett företag som erbjuder sina tjänster innehar tillstånd att utöva näring i landskapet.

I övrigt har Ålands kommunförbund inga synpunkter på förslaget till lag.

Förbundsstyrelsen för Ålands kommunförbund

§

Magnus Sandberg
Förbundsdirektör